

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2026
THIRD SEMESTER

Subject: Social Stratification (SOCMJE-302)

Date: 19/05/2026

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Discuss the importance of studying social stratification in sociological analysis.
2. Explain the economic, political, and religious bases of social stratification.
3. Critically analyze the Conflict perspective on stratification.
4. Discuss the relevance of Davis and Moore's theory in understanding social inequality today.
5. Explain the changing nature of caste and class in modern India.
6. How do ethnic and racial identities contribute to inequality in global societies?

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Discuss the role of patriarchy in gender stratification.
2. Define and discuss upward and downward social mobility with examples.
3. Examine the concept of social justice and equality in the context of contemporary stratification.
4. Write a detailed note on Varna and Jati.
5. State the impact of Globalization on Stratification.
6. Discuss the Feminist critique of stratification theories.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. समाजशास्त्रीय विश्लेषणात सामाजिक स्तरीकरणाचा अभ्यास का महत्वाचा आहे, स्पष्ट करा.
२. सामाजिक स्तरीकरणाचे आर्थिक, राजकीय आणि धार्मिक आधार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
३. संघर्ष सिद्धांताचा सामाजिक स्तरीकरणावरील दृष्टिकोन विशद करा.
४. डेव्हिस आणि मूर सिद्धांताचे आधुनिक विषमतेच्या संदर्भात मूल्यमापन करा.
५. आधुनिक भारतातील जात आणि वर्गाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.
६. जागतिक समाजांमध्ये वांशिक आणि जातीय ओळखी सामाजिक विषमतेस कशा कारणीभूत ठरतात, स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. पितृसत्ताक व्यवस्थेचा लिंगभाव स्तरीकरणावर काय परिणाम होतो, याचे विश्लेषण करा.
२. सामाजिक गतिशीलतेचे वरचे व खालीचे प्रकार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
३. आधुनिक समाजातील सामाजिक न्याय आणि समानता या संकल्पनांचे विश्लेषण करा.
४. वर्ण आणि जात यावर सविस्तर लेख लिहा.
५. जागतिकीकरणाचा सामाजिक स्तरीकरणावर होणार परिणाम विशद करा.
६. स्तरीकरणाच्या सिद्धांतांवरील स्त्रीवादी टीकांची चर्चा करा.